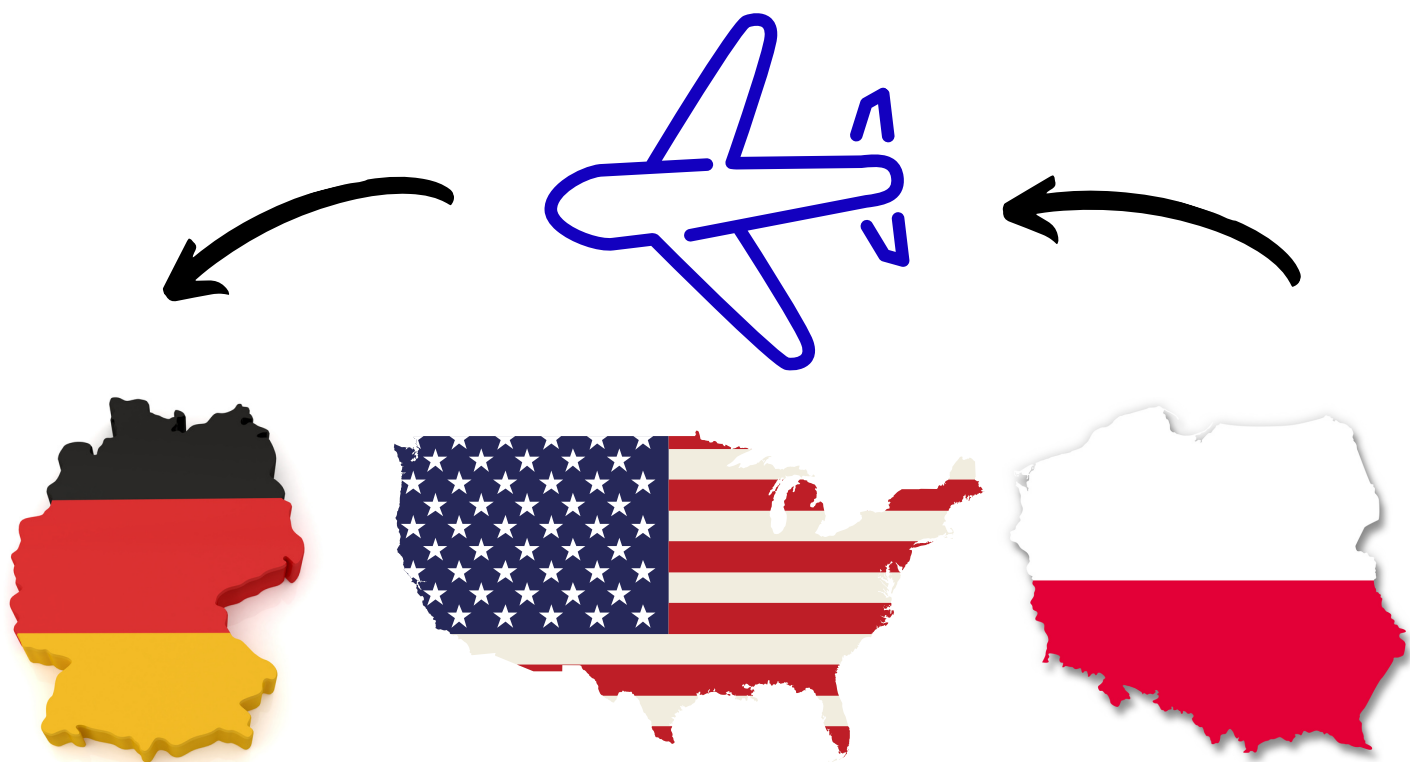

Made in Germany

ZNASZ ANGIELSKI?

POZNAJ NIEMIECKI!

dr Anna Jędrzejczyk

dr Anna Jędrzejczyk

Autor: Anna Jędrzejczyk

Rysunki: Patrycja Murawska

edycja 2020
książka z roku 2016

dr Anna Jędrzejczyk

**ZNASZ
ANGIELSKI?**

**POZNAJ
NIEMIECKI!**

Copyright

Anna Jędrzejczyk,

Niemiecki w praktyce

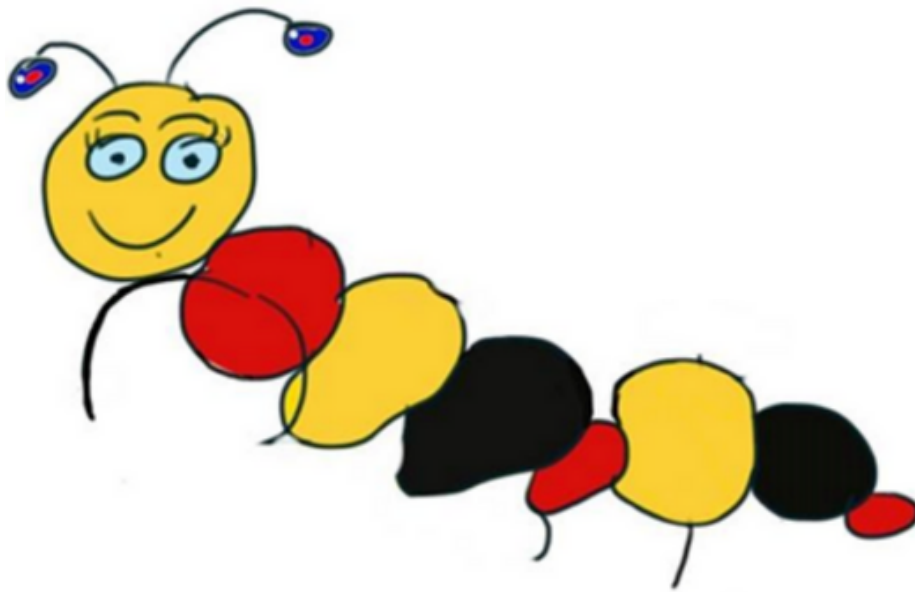
www.niemieckiwpraktyce.pl

edycja II

Opracowanie/skład:
Natalia Ziajka

dr Anna Jędrzejczyk

Larwa w Niemczech

Wyprodukowana w Niemczech

Made in Germany,
czyli
„larwa w Niemczech”
die **Made** – **larwa** (niem.)
in – **w** (niem., ang.)
Germany – **Niemczech** (ang.)

dr Anna Jędrzejczyk

SPIS TREŚCI

Instrukcja	9
Słowo od autorki	11

OGÓLNIE

O NIEMCZECH I JĘZYKU NIEMIECKIM 15

MITY O JĘZYKU NIEMIECKIM 16

Mit nr 1. Wymowa języka niemieckiego jest taka sama jak języka polskiego	16
Mit nr 2. Język niemiecki jest językiem „twardym”	22
Mit nr 3. Język niemiecki jest taki sam we wszystkich Bundeslandach i krajach niemieckojęzycznych	23
Mit nr 4. Język niemiecki to zbiór długich słów	28
Mit nr 5. Język niemiecki ma niewiele wspólnego z językiem angielskim	29
Mit nr 6. Język niemiecki nie jest konieczny do życia w Niemczech ...	31

dr Anna Jędrzejczyk

RADY, JAK UCZYĆ SIĘ JĘZYKA NIEMIECKIEGO 33

Rada nr 1. Znajdź swojego „idola” i naśladowuj go	33
Rada nr 2. Mów wolniej, a wyraźniej	34
Rada nr 3. Nie ucz się wszystkiego	35
Rada nr 4. Bądź cierpliwy. Nauka języka trwa wiele lat, nie parę miesięcy	38
Rada nr 5. Nie szukaj na marne. Niekiedy znalezienie zasady gramatycznej nie jest możliwe	39
Rada nr 6. Nie wstydź się, że „mieszają ci się języki”	40

*Ciesz się nauką
języka niemieckiego!*

KULTURA

JAKO DUCH SPOŁECZEŃSTWA 41

CECHY KULTURY NIEMIECKIEJ VS. POLSKIEJ 42

Cecha nr 1. Niemiecka precyzja: jest dobrze albo źle	42
Cecha nr 2. Zamiast emocjonalności ceni się racjonalność	44
Cecha nr 3. Grzeczność po niemiecku to co innego niż grzeczność po polsku	47
Cecha nr 4. Jedna wypowiedź – jeden wątek	49
Cecha nr 5. Ordnung muss sein, czyli wszystko ma swój porządek	52
Cecha nr 6. Przeczucie to mniej niż wiara	54
Cecha nr 7. Hitler? Nie. Niemcy to państwo sławnych wieszczów	55
Cecha nr 8. „Zurückhaltend sein”, czyli klucz do sukcesu zawodowego w Niemczech	57

GRAMATYKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO 60

POLSKIE MYŚLI PRZENIEŚĆ NA NIEMIECKIE SŁOWA 61

Wyrażenia formalne a nieformalne 61

Gramatyka języka niemieckiego 64

● Części mowy 64

• Rzeczowniki i ich rodzajniki 70

• Zaimki osobowe 78

• Przymiotniki 80

• Czasowniki 84

• Odmiana 95

● Zdania 115

• Pytania 121

● Podsumowanie 124

SŁOWNICTWO

UŻYWANE NA CO DZIEŃ 126

SŁOWNICTWO W JĘZYKU NIEMIECKIM VS. POLSKIM VS. ANGIELSKIM 127

117 najczęściej używanych czasowników	127
52 najważniejsze rzeczowniki	144
60 przymiotników w reklamach i piosenkach	156
Dialogi na co dzień	173
Teksty o kulturze niemieckiej – język niemiecki	186
Teksty o kulturze niemieckiej – język angielski	200

ZAKOŃCZENIE

Ćwiczenia	209
Tabelki gramatyczne	222
Zakończenie	229
Bibliografia	231
Lista tabel	232
Lista rysunków	234

dr Anna Jędrzejczyk

INSTRUKCJA

W tekście stosowane są następujące skróty oraz ikony:

niem. – tłumaczenie na język niemiecki

ang. – tłumaczenie na język angielski

wym. – wymowa przy stosowaniu głosek polskich

kom. – dodatkowy komentarz

≠ – oznaczenie: „to nie oznacza ...”

= – oznaczenie: „synonim”

* – dodanie „-s” przy odmianie czasownika przez osoby i czasy

* – dodanie „-e” przy odmianie czasownika przez osoby i czasy

¨ – wstawienie Umlautów do samogłoski

 – ikona oznacza przykład

 – ikona oznacza ciekawostkę

 – ikona oznacza, jak to jest w angielskim

 – ikona oznacza sekcję dla ciekawskich

Niektóre kwestie z gramatyki języka niemieckiego zostały celowo pominięte, aby zaprezentować tylko to, co jest konieczne do podstawowej komunikacji na co dzień. Niektóre zasady gramatyczne zostały uproszczone w sposób nienaukowy, aby ułatwić przekaz informacji.

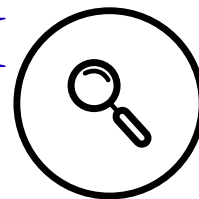
W książce nie zostały zastosowane naukowe określenia niektórych pojęć z językoznawstwa. Zakładam, że „słowo” to pewnego rodzaju koncept znaczeniowy oparty na wiedzy językowej oraz doświadczeniach reprezentantów danej kultury narodowej. „Słowo” i „wyraz” w tej książce to synonimy. Podrozdział „Zdania” dotyczy jedynie zdań oznajmujących i rozkazujących, natomiast podrozdział „Pytania” opisuje zdania pytające.

**OGÓLNI
O NIEMCZECH
I JĘZYKU
NIEMIECKIM**

MITY O JĘZYKU NIEMIECKIM

Mit nr 1. Wymowa języka niemieckiego jest taka sama jak języka polskiego

„Język niemiecki? To prosty język. Mówi się w nim tak samo, jak się pisze” – taką opinię możemy usłyszeć od ludzi, którzy niewiele mieli wspólnego z tym językiem. Pierwszy raz usłyszałam o tym, będąc jeszcze w szkole podstawowej, i od razu stwierdziłam, że dla nas, Polaków, język niemiecki powinien być zatem błahostką. Z tym przekonaniem wyjechałam do Niemiec i poczułam na własnej skórze, jak złudne jest takie myślenie. Nawet takie proste na pierwszy rzut oka słowo niemieckie, jak „der Sinn” (sens), czyta się „zin”, a pisze – trochę inaczej. Rodzajnika męskiego „der” nie czyta się, stosując polską literę „r”, lecz zmiękcza się ją do tego stopnia, że zamiast „der” wychodzi polskie „dearr”.

Wyjeżdżając do Niemiec, znałam podstawowe zwroty, których można używać przy przedstawianiu się, i stosowałam je, myśląc, że Niemcy na pewno mnie zrozumieją. Okazało się jednak, że nawet przy zwykłym powiedzeniu „Hallo” (cześć) Niemcy mieli problem, aby zrozumieć, o co mi chodzi. Nie było to spowodowane moją niewiedzą na temat słownictwa, gramatyki języka niemieckiego czy nawet wadą wymowy. Chodziło tu o moje przekonanie, że mogę czytać słowa niemieckie „po polsku”. Po paru nieudanych próbach komunikacji z Niemcami zaczęłam zwracać uwagę na to, jak wymawiać konkretne litery, potem słowa, a następnie słowa w zdaniu. Słuchałam niemieckiej telewizji, przysłuchiwałam się uważnie Niemcom lub podsłuchiwałam – niestety dość niegrzecznie – ich rozmowy w różnych miejscach publicznych. „Z językiem trzeba się osłuchać” – doradzała mi jedna z polskich emigrantek w Niemczech, i myślę, że miała dużo racji.

Językoznawcy akademicy, do których grupy obecnie należę, są zwolennikami stosowania zapisu fonetycznego, czyli znaków, które opisują wymowę. Znaki te oznaczają „dźwięki”, które należy z „siebie wydobyć”, aby być zrozumianym. Ze względu jednak na dość krytyczną sytuację, w której się znalazłam w Niemczech, przy nauce poprawnej wymowy w języku niemieckim starałam się nawiązywać do mojej już ugruntowanej wiedzy o języku ojczystym. Poznanie zapisu fonetycznego zajęłoby mi zbyt dużo czasu. Większość moich obecnych uczniów również nie ma czasu ani nie przejawia zainteresowania, aby uczyć się zapisu fonetycznego. Posługiwanie się językiem polskim przy zapisywaniu wymowy języka niemieckiego wydaje się na pierwszy rzut oka „prymitywne”, ale moim zdaniem jest to najszybszy sposób, aby *ad hoc* zacząć mówić. Oczywiście trzeba mieć na uwadze to, że dźwięki w języku niemieckim różnią się od dźwięków w języku polskim, i nie można zakładać, że „w języku niemieckim czyta się jak w języku polskim”.

Literowanie

Litery w języku polskim i niemieckim są w głównej mierze takie same (wyjątki to np. samogłoski z dwiema kropeczkami, czyli tzw. Umlauty, i spółgłoska „ß”). W tabelce 1 znajdziesz niemiecki alfabet ze słowami, które stosuje się przy literowaniu. Praktyka literowania z przykładowymi słowami jest bardzo często stosowana przy rozmowie z reprezentantami publicznych instytucji, np. w urzędach, a nawet w banku lub u ubezpieczyciela. Należy stosować te słowa, a nie wymyślać swoje. Literuje się w następujący sposób: „A wie Anton” (A jak Anton). Przy wymawianiu spółgłosek i samogłosek trzeba sobie zdawać sprawę z tego, że nie czyta się ich tak jak w języku polskim. Spółgłoski wydają się bardziej „zmiękczone” niż w języku polskim. Zamiast polskiego „be” powiemy „bee”, zamiast „wu” powiemy „wee”. Podobnie jest z samogłoskami: zamiast polskiego „e” powiemy „eee”, przedłużając ją.

Umlauty można też dołączyć do literowania, jednakże równie dobrze można powiedzieć na ä – Aa Umlaut, ü – Uu Umlaut i ö – Oo Umlaut, co wydaje się prostsze niż uczenie się dodatkowych słów. Spółgłoska „ß” to inaczej „scharfes s”.

Tabela 1. Literowanie wg standardów niemieckich

Litery	Niemcy (m.in. DIN 5009)	Wymowa na podstawie języka polskiego
A	Anton	aa (dłuższe „a” niż w języku polskim, ale nie bardzo długie)
B	Berta	bee
C	Cäsar	cee
D	Dora	dee
E	Emil	eee
F	Friedrich	ef
G	Gustav	gee
H	Heinrich	h (nie polskie „h”, tylko „h” zmiękczone, czyli bez „prychania”)
I	Ida	iii
J	Julius	jot
K	Kaufmann	ka
L	Ludwig	el
M	Martha	em
N	Nordpol	en
O	Otto	oo (dłuższe „o” niż w języku polskim, ale nie bardzo długie)
P	Paula	pee
Q	Quelle	ku
R	Richard	chropowate R
S	Siegried/Samuel	es
T	Theodor	tee
U	Ulrich	uu (dłuższe „u” niż w języku polskim, ale nie bardzo długie)
V	Viktor	fał
W	Wilhelm	wee
X	Xanthippe	ix
Y	Ypsilon	ypsilon
Z	Zacharias/Zeppelin	cet

KULTURA JAKO DUCH SPOŁECZEŃSTWA

Sprache als „äußerliche Erscheinung des Geistes der Völker“

Wilhelm von Humboldt, 1816

CECHY KULTURY NIEMIECKIEJ VS. POLSKIEJ

Myszę, że nie bez kozery wyrażenie „Made in Germany” jest kojarzone z wysoką jakością niemieckich produktów. Zarówno Polacy, jak i Niemcy mogą się wiele od siebie wzajemnie nauczyć. I nie chodzi tutaj tylko o języki. Nie chodzi również o wyrzeczenie się swoich wartości. Chodzi o zrozumienie, w czym inni są lepsi, a w czym gorsi, i następnie wyciągnięcie z tego wniosków dla siebie. Co jest bardziej logiczne w Niemczech? A czego lepiej od Niemców nie przejmować? To już zostawiam tobie, Czytelniku, do zadecydowania. Ja w tej książce prezentuję różnice językowo-kulturowe, które zauważyłam subiektywnie jako Polka z przyzwyczajeniami nabytymi w Polsce.

»»» CECHA NR 1.

Niemiecka precyzja: jest dobrze albo źle

Dążenie do perfekcji jest zauważalne w Niemczech na każdym kroku, szczególnie w tym, w jaki sposób Niemcy oceniają swoją pracę lub osiągnięcie danej osoby. Często miałam wrażenie, że niemiecka skala ocen ogranicza się do dwóch stopni: „schlecht” (zły) lub „gut” (dobry). Niemiecki system szkolny bierze pod uwagę również oceny pośrednie, ale mam wrażenie, że te oceny dotyczą tylko i wyłącznie środowiska szkolnego (przy czym ocena „4” jest już uważana za pozytywną). W praktyce skala ocen jest

bardzo ograniczona, a słowo „Perfekt!” bardzo często nie jest stosowane jako ocena jakiegoś rezultatu, ale jedynie jako sposób wyrażenia zadowolenia z ustaleń, które być może w przyszłości zostaną zrealizowane.

**Tabela 2. Skala ocen w szkołach niemieckich
(może różnić się w zależności od Bundeslandu)**

Ocena	Język niemiecki	Tłumaczenie na język polski	Procenty
6	ungenügend	niewystarczający	0-15
5	mangelhaft	mierny	16-36
4	ausreichend	wystarczający	37-56
3	befriedigend	zadowalający	57-75
2	gut	dobry	76-89
1	sehr gut	bardzo dobry	90-100

Moi uczniowie często proszą mnie o przetłumaczenie wyrażenia „tak średnio”, aby w ten sposób ocenić czyjaś pracę. Przymiotnik, który pasuje do tłumaczenia tego słowa, to „durchschnittlich” (średni). Z tym słowem jednakże można się rzadko spotkać w życiu codziennym. Podobnie jak ze słowem „sehr gut” (bardzo dobrze), gdyż taka ocena oznaczałaby brak konieczności dalszego rozwoju w przypadku ocenianej osoby. **„Niemand ist perfekt”** (Nikt nie jest perfekcyjny) – to jest główna dewiza Niemców, jak zapytałam ich o tę kwestię. Określenie kogoś w pracy, że jest perfekcyjny lub bardzo dobry, byłoby zbyt dużym wychwaleniem tej osoby. Na co dzień zatem rzadko można się spotkać z tym, że Niemcy pochwalą drugą osobę w sposób tak wzniosły. Zupełnie inaczej wygląda ta kwestia przy pisemnych sformułowaniach używanych w świadectwach pracy, które pracodawcy niemieccy muszą obowiązkowo wystawić. W takim dokumencie jest bardzo ważne to, aby pracodawca stosował określenie „sehr gut” przy ocenie już byłego pracownika, gdyż samo „gut” oznacza, że pracownik ten nie był skory do podejmowania wyzwań w pracy, i tak naprawdę następny pracodawca może mieć spore wątpliwości, czy można go przyjąć na nowe stanowisko.

GRAMATYKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO

GRAMATYKA JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Części mowy

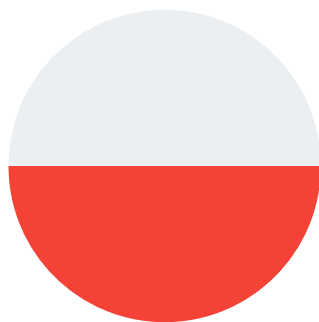
W języku niemieckim występują te same części mowy, co w języku polskim. Warto jednak dostrzec pewne niuanse przy klasyfikowaniu poszczególnych słów jako konkretnych części mowy. I tak np. w języku polskim przymiotnik „szybki” (niem. schnell) nie jest jednocześnie przysłówkiem, gdyż przysówek w języku polskim ma inną końcówkę, tj. „szybko” (ta kwestia zostanie dokładniej omówiona w podrozdziale „Przymiotniki”). Z kolei niemieckie słowo „rechts” może występować zarówno jako przysówek, np. w zdaniu „Ich fahre rechts” (Jadę po prawej stronie), jak i jako przyimek, np. w zdaniu „Rechts der Straße gibt es ein Haus” (Na prawo od ulicy jest dom). Poniższy schemat (tabelka 5) jest uproszczeniem dość skomplikowanych reguł gramatycznych. Po przerobieniu rozdziału gramatycznego warto wrócić do tego schematu, aby dokonać podsumowania i ułożyć sobie w głowie wszystkie najważniejsze informacje.

Tabela 5. Części mowy w języku niemieckim

Odmieniające się części mowy	Nieodmieniające się części mowy
<p>CZASOWNIKI Podział ze względu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> występowanie przedrostka: <p>Rozdzielnie złożone: ab-, an-, auf-, aus-, bei-, mit-, nach-, vor-, zu-, da-, ein-, empor-, fort-, her-, hin-, los, nieder-, weg-, weiter-, zurück-, zusammen-, statt-, teil-</p> <p>Nierozdzielnie złożone: be-, ge-, emp-, ent-, er-, miss-, ver-, zer-</p> <p>Rozdzielnie i nierozdzielnie złożone: hinter-, über-, unter-, um-, wider-, wieder-</p> <ul style="list-style-type: none"> konieczność połączenia czasownika z konkretnym przyimkiem wymagającym konkretnego przypadku np. verzichten auf + Akkusativ (rezygnować z [kogo? co?]) konieczność wstawienia zaimka zwrotnego: <p>Zwrotne: sich umziehen (przebierać się).</p> <p>Taka „zwrotność” jest wyrażana przez zaimki zwrotne „sobie”, np. „Myję sobie dłonie”, lub „się”, np. „Myję się”, które są odmieniane przez osoby i liczby:</p> <p>D: mir, dir, sich, uns, euch, sich – sobie</p> <p>A: mich, dich, sich, uns, euch, sich – się</p>	<p>PRZYSŁÓWKI</p> <ul style="list-style-type: none"> czasu: immer (zawsze), oft (często), manchmal (czasami), selten (rzadko), nie (nigdy), heute (dzisiaj), jetzt (teraz), morgen (jutro), gestern (wczoraj) miejsca: <p>Bezruch: hier (tu), dort (tam)</p> <p>Ruch: dorthin (tam), dorthier (stamtąd) - Ich bin dort. (Jestem tam). - Ich fahre dorthin. (Jadę tam). - Ich komme von dorthier. (Idę z stamtąd).</p> <p>Inne przykłady:</p> <p>Bezruch: rechts (na prawo), links (na lewo), oben (na górze), unten (na dole), hinten (z tyłu), vorn (z przodu)</p> <p>Ruch (nach - von):</p> <p>nach rechts (na prawo), nach links (na lewo), nach oben (ku górze), nach unten (do dołu), nach hinten (do tyłu), nach vorn(e) (do przodu), von oben (od góry), von rechts (z prawej),</p> <p>von oben (od góry), von rechts (z prawej), von links (z lewej), von oben (z góry), von unten (z dołu), von hinten (z tyłu), von vorn(e) (z przodu)</p> <ul style="list-style-type: none"> sposobu: sehr (bardzo), so (tak...), noch (jeszcze), wieder (znowu), gern (chętnie), vielleicht (może), sicher (na pewno)

**SŁOWNICTWO
UŻYWANE
NA CO DZIEŃ**

SŁOWNICTWO W JĘZYKU NIEMIECKIM VS POLSKIM VS ANGIELSKIM

117 najczęściej używanych czasowników

Tabela 27 zawiera listę czasowników, które według mnie najczęściej powtarzają się w życiu codziennym, oraz krótki komentarz do podobnych czasowników, których znaczenie jest jednak inne. Niektóre czasowniki należy stosować z przyimkami, na przykład „odpowiadać NA” – „antworten AUF”. Przy czym nie należy tych przyimków mylić z przedrostkami rozdzielnie złożonych czasowników, na przykład ZApisać – „AUFschreiben”. Jeden czasownik może mieć parę znaczeń, które opisałam szczegółowo w języku polskim. W języku angielskim ograniczyłam się jedynie do znalezienia najbardziej kompatybilnego tłumaczenia. W tabelce wpisywałam też krótkie komentarze (oznaczenie: **kom.**) do niektórych czasowników.

Tabela 29. Lista 117 czasowników w języku niemieckim vs. polskim vs. angielskim

Lp.	Język niemiecki + synonimy lub podobne słowa + zastosowanie słów niemieckich w zdaniach	Język polski + szczegółowe wyjaśnienie znaczenia słowa	Język angielski
1.	anbieten Ich biete (dir) ein Glas Wasser an.	oferować kom. w sensie potencjalnej oferty biznesowej (oferujemy to, co mogłoby być sprzedane)	to offer
2.	anrufen Ich rufe Peter an.	zadzwonić (zwracać się do konkretnej osoby) kom. przez środki techniczne, np. telefon	to call
3.	antworten auf = beantworten Ich antworte auf deine Frage. Ich beantworte deine Frage.	odpowiadać kom. na pytanie, na list	to answer
4.	anprobieren Ich probiere ein Kleid an.	próbować kom. w sensie: przymierzać ubrania	to try out
5.	ansehen (kom. synonim: anschauen) Ich werde mir das ansehen.	przypatrywać się, patrzeć na coś w konkretnym celu	to look at/ to watch

Przymiotniki w reklamie

lecker
So frisch! So lecker!
Tak świeżo! Tak smacznie!

Rysunek 17. Lecker A

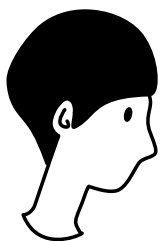
Im Restaurant, źródło: www.mcdonalds-gutscheine.de
(dostęp: 10.02.2016)

#like #love #lecker
#lubić #kochać #smaczne/pyszne

Rysunek 18. Lecker B

Im Café, źródło: www.rischart.de
(fotografia własna na dworcu w Monachium)

Dialogi na co dzień

Podstawowe zwroty powitalne/pożegnalne

Najbardziej podstawowe zwroty powitalne/pożegnalne są następujące:

1) „Dzień dobry” w zależności od pory dnia i stopnia formalności:

- formalnie (niem. formell)
 - Guten Morgen! (rano)
 - Guten Tag! (od 12.00)
 - Guten Abend! (od 18.00)
 - Gute Nacht! (tuż przed spaniem)
- nieformalnie (niem. informell) – Hallo! Hi! Moin! Servus! Grüß Gott!
(bez podziału na godziny)

2) „Do widzenia”:

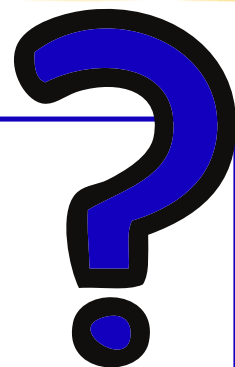
- formalnie (niem. formell)
 - Auf Wiedersehen! (osobiście)
 - Auf Wiederhören! (przez telefon)
- nieformalnie (niem. informell) – Tschüs! Ciao!

Informacje o osobie na dobry początek

Die Informationen am Anfang über eine Person:

- **Der Name (-n):** Wie heißt du? – Ich bin Anna. Ich heiße Anna. Mein Name ist Anna.
- **Das Alter (-):** Wie alt bist du? – Ich bin 28 Jahre alt.
- **Die Herkunft (-e):** Woher kommst du? – Ich komme aus Polen. Ich bin Polin.
- **Der Alltag (-e):** Was machst du beruflich? Was bist du von Beruf?
- **Der Wohnort (-e):** Wo wohnst du? – Ich wohne in Warschau in der Raławickastraße.

A JAK JEST W ANGIELSKIM

- Name: I am Anna. My name is Anna.
- Age: I am 28 years old.
- Nationality: I come from Poland.
- Occupation: I work as a teacher.
- Place of residence: I live in Warsaw.

Prawda, że podobieństwa między tymi językami są ogromne? ☺

Name: _____

Company: _____

Address: _____

City: _____

Phone: _____

Dialogi na co dzień cd.

Im Hotel	W hotelu
A: Ja, stimmt. Ihr Zimmer befindet sich im ersten Stock, gleich an der Ecke. Der Gesamtpreis beträgt 100 Euro für zwei Nächte. B: Super. Ich bezahle gleich . Vielen Dank.	A: Tak, prawda. Pani pokój jest na pierwszym piętrze, tuż za rogiem. Łączna cena to 100 euro za dwie noce. B: Super. Zapłacę od razu . Bardzo dziękuję.

UWAGA! Czasownik „buchen” (rezerwować) stosujemy do rezerwacji np. pokoju w hotelu. Czasownik „bestellen” (zamawiać) stosujemy przy kupnie jakiejś rzeczy w Internecie. Nie możemy zamówić pokoju w hotelu, gdyż go nie kupujemy.

Teksty o kulturze niemieckiej – język niemiecki

Poniżej podsumowanie wywiadów przeprowadzonych wśród moich znajomych, Niemców mieszkających w Monachium i w Berlinie, przeważnie z wyższym wykształceniem, w przedziale wiekowym 25–60 lat. „So pauschal kann ich das nicht sagen” (Nie mogę generalizować) – to podkreślali moi respondenci. Ja również nie chciałabym generalizować, jednakże niektóre elementy w wypowiedziach moich znajomych się powtarzały. Tutaj przedstawiam podsumowanie wszystkich sześciu wywiadów. Wywiady zostały napisane w języku niemieckim oraz podzielone na dwa poziomy trudności – podstawowy (A1/A2) i średnio zaawansowany (B1/B2).

Postanowiłam nie tłumaczyć całych tekstów na język polski, gdyż ważne jest to, abyś, drogi Czytelniku, sam postarał się zinterpretować ich sens – po przeczytaniu tej książki oraz po zdobyciu podstawowego albo średnio zaawansowanego poziomu językowego. Możesz jednak znaleźć angielską wersję tekstów na poziomie B1/B2 kilka stron dalej, abyś mógł porównać słowa stosowane w języku niemieckim z tymi, których użyto w języku angielskim. Zakładam bowiem, że znasz język angielski przynajmniej na poziomie średnio zaawansowanym.

Poziom podstawowy (A1/A2)

- Text Nr. 1 – Lebenseinstellung

Die Deutschen möchten vor allem glücklich sein. Die wichtigsten Werte sind für sie wahrscheinlich Lebensfreude und Spaß, weil sie immer sehr großen Wert auf ihr „Wohlgefühl“ legen. Es scheint ihnen nicht so wichtig zu sein, ein Auto oder andere Statussymbole zu besitzen. Am wichtigsten ist es ihnen, ihr Leben zu genießen. Außerdem ist es in Deutschland sehr bedeutsam, Mitglied in einem Verein zu werden. Dadurch kann man ein „Gemeinschaftsgefühl“ erleben.

- Text Nr. 2 – Bekanntenkreis, Freundeskreis, Liebe

Es gibt drei Ebenen der Bekanntschaft. Zuerst ist man nur ein Bekannter, danach kann man ein Freund von jemandem werden, und wenn die Chemie stimmt, kann man die Bezeichnung „mein/e Freund/in“ bekommen. Diese Bezeichnung bedeutet schon eine Beziehung. Dating ist nicht so populär wie in den Vereinigten Staaten oder in Polen. Man kann sich rein freundschaftlich treffen. Eine Heirat ist auch nicht notwendig, um als Partner zu gelten. Die Deutschen verbinden ihr Glück auch nicht unbedingt mit einer Familiengründung; deshalb haben sie Kinder lieber später oder gar nicht als zu früh.

- Text Nr. 3 – Eltern. Altenheime/Altersheime. Soziale Verantwortung

Die Einstellung der Deutschen gegenüber Altenheimen hat sich in der letzten Zeit geändert. Manche Altenheime sind sehr professionell, und Leute, die im Alter sind, können dort gut leben. Manche ziehen nach Spanien um, weil sie ein warmes Klima mögen. Andere bleiben lieber zu Hause bei ihren Enkeln. Die älteren Leute müssen selbst entscheiden, was sie in der Rente machen möchten.

- Text Nr. 4 – Schulsystem

Das Schulsystem in Deutschland ist nicht einheitlich. In allen Bundesländern gibt es das Abitur, aber was für ein Abitur man machen muss, welche Fächer freiwillig sind und welche nicht, ist schwer zu beantworten. Es ist übrigens nicht notwendig, einen Hochschulabschluss zu haben, wenn man gut ausgebildet sein möchte, was in Polen anders aussieht.